

CURS DE CATALÀ A DISTÀNCIA NIVELL D

PAUTES D'ESTUDI DE LA UNITAT 6

Comencem l'estudi de la u. 6 i gairebé hem arribat a la meitat del curs. Aquest tema, igual que els altres, es divideix en cinc àrees.

L'Àrea 1, Comprensió i expressió escrites (pàg. 222-223), analitza dos documents, la **invitació i la carta**.

L'Àrea 2, Expressió escrita (pàg. 224-225), continua estudiant les propietats textuais, concretament l'**estilística**. Recordeu que anomenem estilística a l'estudi dels diversos recursos verbals, retòrics, literaris i comunicatius que s'usen per produir textos.

L'Àrea 3, Coneixements pràctics i teòrics del sistema lingüístic (pàg. 226-247), es compon de diferents blocs:

Ortografia (pàg. 226-231) – aquest apartat repassa l'**ús del guionet**. S'hi distingeixen tres grups. El primer està format pels **mots que s'escriuen amb guionet**. Pateu especial atenció als compostos formats amb el prefix *no*. Així, doncs, si aquest prefix precedeix un substantiu, s'escriu amb guionet (*el no-alineament*). En canvi, si precedeix un adjectiu, s'escriu sense guionet (*els països no alineats*). També s'escriuen sense guionet els adjectius substantivats, perquè en realitat es comporten com un adjectiu i no com un nom (*els alumnes no catalanoparlants=els no catalanoparlants*).

Pel que fa al grup de **mots que s'escriuen sense guionet**, tingueu en compte que, en general, els mots construïts amb prefixos (tret del prefix *no+substantiu*, que ja he comentat) s'escriuen sense guionet (*vicepresident, exconseller, sotssecretari...*).

Finalment, recordeu que els mots compostos, com *alcalde president, vagó restaurant, decret llei...*, s'escriuen també sense guionet i a més, només pluralitzen el primer element del compost, és a dir, *alcaldes president, vagons restaurant o decrets llei*.

Tota aquesta teoria sobre l'ús del guionet parteix dels criteris aprovats per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans el 1996, "L'ús del guionet en l'escriptura dels mots formats per composició o per prefixació" i que podeu consultar a la pàgina web següent:

<http://publicacions.iec.cat/Front/repository/pdf/00000042/00000018.pdf>

Morfologia (pàg. 232-236) – aquest apartat continua estudiant el verb, un tema ja iniciat a les unitats 4 i 5. Aquesta vegada, però, se centra en les **perífrasis verbals** (conjunts de dos verbs que expressen una sola idea. El

primer verb (anomenat auxiliar) és el que es flexiona i el segon (anomenat principal) suporta el significat bàsic de la perífrasi i es troba en infinitiu, gerundi o participi –*Llengua catalana. Material didàctic per a cursos de nivell C. Escola d'Administració Pública de Catalunya*–). Es poden distingir les següents: d'obligació (per expressar obligació o necessitat), de probabilitat (per expressar probabilitat o dubte) i d'imminència o de futur immediat. Tingueu en compte que, tal com es comenta a la pàg. 233 del llibre, són incorrectes les frases següents:

- **Tinc que anar al metge – He d'anar al metge*
- **Us ho vinc dient des de fa una estona – Us ho dic des de fa una estona/Us ho estic dient des de fa una estona.*
- **Porto tres mesos estudiant català – Fa tres mesos que estudio català*
- **Al marxar, es va posar a plorar – En marxar, es va posar a plorar/Quan va marxar, es va posar a plorar.*

La llista de perífrasis verbals es pot ampliar amb les següents –*Llengua catalana. Material didàctic per a cursos de nivell C. Escola d'Administració Pública de Catalunya*–:

- Possibilitat (poder+infinitiu: *Si us sembla bé, demà podríem anar a visitar la catedral*).
- Atreviment (gostar+infinitiu: *No vaig gosar anar-hi, perquè sabia que no hi era ben rebuda*).
- Freqüència (soler+infinitiu: *Com que és molt tenaç, en Pere sol aconseguir tot allò que es proposa*).
- Reiteració (tornar a+infinitiu: *Ja tornarem a ser-hi!*).
- Conseqüència (acabar+gerundi: *Si no calles, acabarem perdent el prestigi que tant ens ha costat aconseguir*).
- Duració o reiteració (anar+gerundi: *Malgrat tot, ens n'anem sortint*).
- Perfecció (deixar+participi: *Vaig deixar fet el menjar per a tota la setmana*).

Sintaxi (pàg. 237-240) – aquest apartat analitza l'ús dels verbs **ser i estar**, sempre una mica problemàtic.

Lèxic (pàg. 240-247) – finalment, l'últim apartat d'aquest bloc tracta d'un altre procés de generació de mots nous, **la composició**. Josep Ruaix, a *El català 3. Lèxic i estilística*, ed. Moià, 1989, la defineix de la manera següent: “Procediment de formació de paraules noves a base de combinar entre ells dos o més mots que, independentment, posseeixen (o posseïen antigament) un sentit propi. Cal distingir entre els mots compostos i les locucions. Els primers constitueixen una unitat de sentit (semàntica) i de forma (morfològica), és a dir, es consideren com una sola paraula i per això, s'escriuen sense deixar espais en blanc entre llurs components. Les segones constitueixen només una unitat semàntica i s'escriuen amb llurs elements separats”.

L'Àrea 4, Marc sociolingüístic i històric de la llengua (pàg. 248-255), ens parla de les **llengües en contacte**: “El contacte de llengües ha estat una constant en la història de la llengua catalana. Unes vegades aquest contacte ha estat únicament administratiu (amb l'aragonès, durant l'edat mitjana); d'altres, literari (amb l'occità). A partir dels segles XVI i XVII, el contacte amb el castellà i el francès (i amb l'italià, en el cas de l'Alguer) ha esdevingut un conflicte lingüístic obert perquè hi ha una clara tendència a la substitució. Les llengües estatals s'han convertit progressivament en llengües A (prestigiades), mentre que el català, sotmès políticament, ha quedat reduït a una situació de llengua B (no prestigiada)” (pàg. 248 del llibre).

Finalment, l'Àrea 5, Expressió oral (pàg. 256-258), repassa la lectura en veu alta d'un text i les intervencions orals per opinar sobre un tema.

Calonge, gener de 2012